

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Petiti Philosophi & Doctoris Medici, Miscellaneorum Observationum Libri quatuor

Petit, Pierre

Trajecti ad Rhenum, 1682

Cap. XIII. Locus e Themistii orationibus enucleatus. quis ibi novus
Empedocles?

urn:nbn:de:hbz:466:1-13245

gravatus jacebat. Penia autem ob inopiam consilium capit filium ex Poro per insidias suscipiendi; cumque illi accubisset, Amorem concepit. Ex his igitur verbis apparet non κόρον, sed Πόρον eo Porphyrii loco scribi debere, cum sit, uti dixi, allusio ad fabulam philosophicam, de animæ cum intellectu conjunctione, per quam ex inope locuples fit, & veris bonis repletur. De hac fabula vide & Plotinum lib. 5. Ennead. 3.

CAPUT XIII.

Locus e Themistii orationibus enucleatus. quis ibi novus Empedocles?

IN oratione ad Jovianum Imperatorem locus occurrit, in quo fit mentio junioris Empedoclis. Ibi doctissimus interpretes in notis, quas ad eum auctorem dedit, sic conjecturam suam proponit, ut periculum metuat. Sane non immerito, quando ex eo periculo, ut mox patebit, se expedire non potuit. Ad quem locum priusquam accedo; nonnulla de Themistii in ea oratione proposito præmittere operæ pretium est. Ad Jovianum Imperatorem habita hæc oratio est Dardaстанæ, cum post susceptum imperium, Constantinopolim revertens per eam urbem transiret; Themistius autem cum aliis Senatorii ordinis principibus eodem se contulisset, congratulandi causa, ut mos est. Ad laudes igitur imperatoris conversus, hoc in primis nomine eum commendat, quod liberum unicuique relinqueret, quam a Majoribus religionem accepisset, eam tenere, idque edicto sanxisset: tum hoc Diis oppido gratum acceptumque esse, si quis numen suo modo colat, speciosa & plausibili oratione disse-

rit.

rit. Ibi igitur & de Christianis mentione injecta, quod statim imperii exordio Jovianus haud obscure se Christianum professus fuerat, nec se veræ religionis fautorem & defensorem dissimulabat. (Συγείας autem, hoc est Syros, eos appellat a loco, unde primum lux illa Mundo effulsit; quomodo & Synesius in 4. epistola, Amarantum nauclerum, cum Judæus esset.) Hinc quoque materiam laudis captans Themistius, principis in eo instituto diligentiam non tacet, qui sic Christianæ sapientiæ jura omnia & scita didicisset, ut nihilo deterius Empedocle ea enarrare posset, non utique illo veteri, sed recentiore. verba adscribam: Ἀγαθαὶ μὲν οὖν καὶ τὰς ἄλλας τῶν νόμων προσήκει τὸν θεότατον ἀνλοκράτορα, μάλιστα δὲ οἷς οὐκ ἐφίησι μόνον τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλὰ καὶ τὰς θεομύθους δεικνύεται ἔφραυλότερον Ἐμπεδοκλέως, ἢ μὲν Δία ἐκέλευε παλαιῶν. i. Ac cum ceteros omnes divinum imperatorem nostrum amare de ea lege plurimum oporteat, tum eos potissimum id facere convenit, quibus non modo libertatem tribuit, sed & jura ipsorum explicat, nihilo sane Empedocle deterius, non illum dico antiquum.

Ibi æstuat non parum doctissimus interpres, quem ibi Empedoclem innuat Themistius: quando non de antiquo Empedocle, illo scilicet Agrigentino, sese loqui significat: propriam deinde conjecturam timide hunc in modum, & cunctanter subjungit: Sed quid (inquit) Empedocles ille? prorsus cum periculo me illinc expediam, ac conjecturam duntaxat meam, non quasi κυρίαν δόξαν explicabo. Empedoclem igitur, opinor, Christum Dominum gentilis homo, atque impius vocat; quasi se ille, perinde ut Empedocles, Deum haberi voluerit, eoque ipso suo conatu mortem sibi arcessiverit. Ait enim: cum omnes ob sancitam in tenenda religione libertatem imperatori gratulari, tum eos maxime decere, quorum insuper jura & ritus explanat (haud dubie Christianos, atque illam fidei professionem indicans) idque ait, nihilo deterius Empedocle, non illo dico veteri, sed novo, id est Christo, qui Empedocli simili-

lis. sed aperte dicere de Christo ausus non est, ne pium ac Christianum principem offenderet. Atque uinam aliam hac que dicit, sententiam pati possint? Magno quippe redemptum velim, ut ne tam consceleratum dictum, elegantissimis hisce scriptis illigatum fuerit. Haecenus vir ille clarus. Quæ ejus verba modestiæ & candoris plena cum lego, non possum mihi temperare quin gaudeam, me reperisse, id quod vir tantus optavit, & magno redemptum voluit, alium videlicet sensum, quo impia vox e scriptis Themistii, quem auctorem & ipse amo, æternum facebat. Nempe is Empedocles, ille ipse Peregrinus est, Cynicus philosophus, Luciani & Gellii æqualis, utriusque notus, & dictus: verum dispari admodum consilio. Hujus enim satis honorifice mentionem facit Gellius in noctibus Atticis lib. 12. cap. xi. Lucianus acerbis & petulantibus conviciis in libro inscripto de Morte Peregrini, proscindit. Ibi narrat, quemadmodum patria profugus & errans, Christianæ militiæ nomen dedisset in Palæstina: quam doctus in ea esset, quam eminens doctrina supra alios Christianos, ut sacros libros publice cum omnium applausu enarraret, iis magister, propheta, omnia esset. Καὶ τί γὰρ ἐν ἑραχέϊ, παιδῶν αὐτῶν (Χριστιανῶν) ἀπέφλυε, προφήτης, ἡ διασώζουχος, ἡ ξυναγωγὸς καὶ πάντα μὲν αὐτῶν ἄν. Ut denique ejurato Christianismo, ad Cynicam sectam se contulisset, ac demum infano gloriæ amore furens, pyra exstructa, Olympiæ in totius Græciæ conventu sese sponte flammis absumendum dedisset, exemplo Empedoclis, quem pari vesania in Ætnæ crateres sese ipsum præcipitem coniecisse fama obtinuit. Quod igitur non alius ab isto Peregrino, nomine Empedoclis junioris designetur eo loco Themistii, his sufficienter demonstratum arbitror.